

'In Nepal maakt niemand zich druk om een tand minder'

INTERVIEW
PROMOVENDA YVONNE BUUNK-WERKHOVEN

- Tandpoetsen. We weten allemaal hoe het moet. Maar bijna niemand doet het goed
- Spreek mensen daarom op een specifieke manier aan
- Dat zegt promovenda Yvonne Buunk-Werkhoven (43) uit Groningen

Door Esther van der Meer

Groningen Op de lagere school in Gieten viel Yvonne Buunk-Werkhoven en beschadigde een voortand. Als dat niet was gebeurd, had ze haar proefschrift *World White Teeth* waarop ze gisteren promoveerde aan de Rijksuniversiteit Groningen waarschijnlijk nooit geschreven. "Niemand in mijn familie doet verder iets met tanden en kiezen. Maar ik denk dat ik door al die

tandartsbezoeken in mijn jeugd uiteindelijk de opleiding mondhygiëne ben gaan doen."

En zo kwam van het een het ander. Naast haar werk als mondhygiënist in Groningen begon ze in deeltijd aan de studie psychologie. Nog voor ze haar scriptie had ingeleverd, kreeg ze een promotietraject aangeboden. "Ik heb nooit die ambitie gehad. Ik ben erin gerold. Tijdens mijn studie ging ik les geven aan de Hanzehogeschool bij het centrum Tandheelkunde en Mondzorgkunde. Voor mijn afstudeerscriptie deed ik onderzoek bij de Van Mesdag kliniek. Toevallig kwamen er toen net subsidies om medewerkers van de Hanze te laten promoveren bij de RUG. Ik ben gevraagd, en ik heb ja gezegd."

Toen moest er alleen nog een onderwerp komen. "In mijn werk als mondhygiënist heb ik het altijd interessant gevonden hoe je mensen motiveert om goed te poetsen. Mondhygiënist, tandartsen, gezondheidsorganisaties, ze herhalen altijd dezelfde boodschap: twee keer per dag, twee minuten poetsen. En flosdraad en tandenstokers gebruiken. Toch doet bijna niemand dat. Ik ben gaan onderzoeken hoe je mensen wel zover krijgt."

Buunk-Werkhoven deed daarvoor onderzoek onder verschillende bevolkingsgroepen in allerlei landen. Haar onderzoek in de Van Mesdagkliniek werd hoofdstuk 6.1 van haar proefschrift. Daarnaast bekeek ze het poetsgedrag van militairen in de Johan Willem Friso Kazerne in Assen. En ze reisde de wereld over: Uruguay, Spanje, Nepal. Haar belangrijkste conclusie:

als je mensen goed wil laten poetsen, dan moet je iedere groep op een specifieke manier aanspreken.

"In Nepal komen mensen op hun 36ste voor het eerst bij de tandarts. Tandborstels zijn niet overal verkrijgbaar. Ze missen vaak een tand of twee, maar dat maakt ze niets uit. Een mooi gebit is geen schoonheidsideaal zoals in Nederland. Maar een gezond gebit is wel belangrijk: als ze door tandpijn niet kunnen werken of niet naar school kunnen, dan grijpt dat wezenlijk in in hun leven. Als je ze uitlegt dat je door goed poetsen die pijn voorkomt, dan bereik je veel meer dan met die standaardriedel van twee keer per dag twee minuten poetsen."

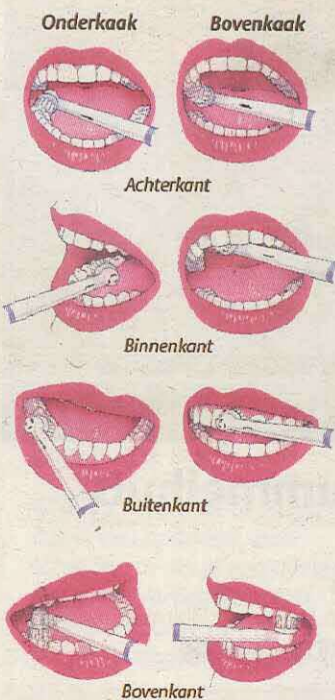
Met haar onderzoek heeft ze de tijdgeest goed aangevoeld. Het jaarlijkse congres van de Nederlandse Vereniging van Mondhygiënisten heeft als thema hoe je patiënten de juiste zorg aan hun gebit laat besteden. Buunk-Werkhoven is dagvoorzitter. "Tijdens mijn onderzoek heb ik vaak gedacht: waar doe ik het allemaal voor? Voor het laten vertalen van mijn vragenlijst in het Nepalees kan een gezin daar anderhalf jaar leven. Maar als er dan zo'n congres komt, denk je: het heeft toch zin gehad."

▲ Yvonne Buunk-Werkhoven promoveerde op mensen motiveren hun tanden goed te poetsen.

Goed tandenpoetsen doe je zo:

- Gebruik een tandpasta met fluoride
- Poets tweemaal per dag twee minuten
- Poets bij voorkeur na het ontbijt en voor het slapengaan
- Houd een vaste poetsvolgorde aan. Poets bijvoorbeeld eerst de tanden in de onderkaak: aan de binnenkant, de buitenkant en de bovenkant. Poets de bovenkaak in dezelfde volgorde.

Dental fit op missie

Bij defensie is een nijpend tekort aan militaire tandartsen. Daarom is het van wezenlijk belang dat militairen die worden uitgezonden geen tandproblemen hebben. Buunk-Werkhoven: "Ze moeten 'dental fit' op missie, zoals dat heet. Tot nu toe werd er binnen defensie vooral aandacht besteed aan het opknappen van slechte gebitten. Maar ik heb bij de Johan Willem Friso Kazerne in Assen juist gekeken naar preventie. Door extra voorlichting te geven, gaan de militairen beter poetsen en dan hebben ze ook minder klachten tijdens de uitzending. En zijn er minder tandartsen nodig." Wie wel nodig zijn, zijn mondhygiënist. "Die hoeven niet mee op missie, maar kunnen in Nederland de preventietaak voor hun rekening nemen."

